

60 §

Vieremän lukion opetussuunnitelman päivittäminen (1.8.2023 -)

Asnro

D/120/12.00.01.00/2021

Sivistyslautakunta

Valmistelija(t): lukion rehtori Risto Tenhunen, risto.tenhunen@vierema.fi, 0400 370 133

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Opiskelijahuoltolaki (1287/2013) ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita (OPH-2263-2019) on päivitetty vastaamaan uudistusta.

Opetushallitus on määrännyt (OPH4610-2022) koulutuksen järjestäjiä tarkistamaan paikalliset opetussuunnitelmat ja opiskeluhoitosuunnitelmat siten, että ne voidaan ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2023. Muutokset koskevat lukuja:

- 1.1 Opetussuunnitelman laatiminen
- 1.2 Opetussuunnitelman sisältö
- 4.3 Opiskeluhoolto
- 4.3.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- 4.4 Kurinpito
- 4.4.1 Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyä koskevan suunnitelman sisältö

Muutosmääräys on liitteenä.

Vieremän lukion opetussuunnitelmaa ja sen liitteitä on päivitetty vastaamaan annettuja määräyksiä.

Lisäksi opetussuunnitelmasta muutetaan "Temaattiset opinnot" -luvusta seuraavat opintojaksot. Perusteena on uuden opetussuunnitelman käyttöönotossa havaitut puutteelliset laajuusmitoitukset (TO2,4,7) ja tarpeettomuus (TO7)

MODUULI	MUUTOS
TO2 Opiskelijakuntatoiminta	Laajuus 2 op > Laajuus 2 tai 4 op
TO4 Kansainvälisyyskasvatus	Laajuus 2 op > Laajuus 2 tai 4 op
TO7 Matkalla omaan elämään	Laajuus 3 op > Laajuus 2, 4 tai 6 op
TO6 Minä lukio-opiskelijana	Poistaminen

Lukion rehtorin esitys

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lukion opetussuunnitelman muutokset ja ne otetaan käyttöön takautuvasti 1.8.2023 alkaen.

Sivistysjohtaja päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lukion rehtorin esityksen.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotus.

Tiedoksi

Lukion rehtori

Liitteet

Liite OPH Määräys 4610-2022

OPH Määräys 4610-2022

Muutostekstit lautakunnan kokoukseen 9.8.2023

Oikaisuvaatimus- viranomainen

Tarkastettu pöytäkirja on ollut nähtävänä kunnan verkkosivuilla 14.8.2023 alkaen

Tiedoksianto

Asianosaiset: Lukion rehtori

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä 14.8.2023

Vastaanottajat

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019

OPH-2263-2019

1.1 Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämislupaan liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä laatii vuosittain hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä hyväksyy paikallisen opetussuunnitelman ennen sen käyttöönottoa erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä ja tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi hyvinvointialueen ~~kunnan~~ sosiaali- ja terveystieteiden tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen

opetussuunnitelman hyväksymistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta lukion sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

1.2 Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja -menetelmät
- lukion toimintakulttuurin pääpiirteet
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako
- lukion kieliohjelma
- itsenäisen opiskelun periaatteet
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi
- opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen
- ohjaussuunnitelma
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus
- yhteistyö muiden lukioden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työelämäyhteistyö
- opiskeluhuolto
- opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi
- toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Mikäli lukio järjestää vieraskielistä opetusta tai mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määritellä opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 33 §:ssä säädetään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta ja opiskelijakunnasta. Pykälässä tarkoitettu toiminta tulee suunnitella paikallisen opetussuunnitelman ja muiden siihen perustuvien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 377/2022]).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmaan.

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta lukion suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

4.3 Opiskeluhoolto

Lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään lukiolain (714/2018) mukaisen käsitteen opiskelijahuolto sijasta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) käsitettä opiskeluhoolto. Oppilaitoksesta käytetään soveltuvissa kohdissa myös ilmaisua lukio. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013 1 §, muutettu lailla 377/2022).

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määrätyn koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018 12 § ja 32 § sekä oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 §). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 9§). Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista ja lukiolaki 714/2018 2 §, muutettu lailla 165/2022).

Opiskeluhoolto toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 3 §, muutettu lailla 377/2022). Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 § ja 3 §.) Opiskeluhoitopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa. (Terveysneuvolakilaki 378/2022 15 a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 §, muutettu lailla 377/2022).

4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022). Järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 14 §). Opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitosten ja opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §,

muutettu lailla 377/2022). Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain mukainen yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman valmistelussa (terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää koulutuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhoitotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*) sekä oppilaitoskohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5. Koulutuksen järjestäjän tulee kuvata opiskeluhoitosuunnitelmassa, miten suunnitelman toteutumista oppilaitoksissa seurataan ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen opiskeluhoitosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten tarvittavat tiedot asiakokonaisuuksista kootaan ja miten oppilaitosten toimintaa niiden avulla ohjataan. Opiskeluhoitopalvelujen osalta tämä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot (asiakokonaisuudet 1-5) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

1) Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin oppilaitokselta. Tiedot ilmoitetaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden opiskelijoiden ja lukioyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 15 § ja 17 § ja terveydenhuoltolaki 1326/2010 16 §).

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta

Arvioon opiskeluhoollon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhoollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan esimerkiksi oppilaitosyksiköiden määrä ja oppilaitosten opiskelijamäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arvioissa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös opiskelijoilta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisilta.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Koulutuksen järjestäjän arvioissa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (opiskeluterveydenhuolto sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut) henkilötyövuodet.

2) Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa lukiokoulutuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen oppilas- ja opiskelijahuoltolain

6 §:n (*opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoolto*) mukaisesti kuuluu yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 6 §.) Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu lukioyhteisön hyvinvoinnista (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset
- oppilaitoskohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ (1501/2016)
- koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (terveydenhuoltolaki 1326/2010 16 § ja valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 388/2011 12 §).

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä opiskelijaa koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 5 §). Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa seurataan ja edistetään opiskelijan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina opiskelijan suostumukseen (lukiolaki 714/2018 58 § ja Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.) Opiskelijan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 18 §). Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä (EU:n tietosuojasetus (679 /2016), tietosuojalaki (1050/2018), laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), lukiolaki 714/2018 58 §, laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785), laki sosiaalihoollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 22 §, muutettu lailla 377/2022, ja 23 §.)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 16 §, muutettu lailla 377/2022).
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 19 §)
- opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitorekisterille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 20 §, muutettu lailla 377/2022 ja 21 §)

- tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä (lukiolaki 714/2018 41 §, muutettu lailla 165/2022)
- opiskelijan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet oppilaitoksessa.
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelujen järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

3) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhuolto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 4 §). Opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhuollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhuollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022)
- lukion opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
- yhteistyö koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 11 §)

4) Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus (lukiolaki 714/2018 40 §). Turvallisuuden varmistaminen edellyttää koulutuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista oppilaitosten kanssa. Koulutuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (lukiolaki 714/2018 40 §, muutettu lailla 165/2022). Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan opiskelijan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml.

toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 23 §, lastensuojelulaki 471/2007 25 § ja sosiaalihuoltolaki 1301/2014 35 §).

Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

4.4 Kurinpito

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lukiolain 30 §:n 2 momentin mukaan opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018, 30 § 2 mom., muutettu lailla 165/2022). Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja (lukiolaki 714/2018, 41 §, muutettu lailla 165/2022).

Lukiolain 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus antaa määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita.

Laissa säädetyt kurinpitotoimet:

- Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.
- Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Kurinpitotoimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen

kurinpitotoimesta päättämistä. Kurinpitotoimesta tulee antaa päätös. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

Laissa säädetyt kurinpitokeinot

- Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

Kurinpitokeinoista on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä tarvittaessa lisäksi sen hyvinvointialueen, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Kurinpitokeinot tulee kirjata. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

4.4.1 Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

Koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä lukion henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalviteista vastaavien ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämistä vastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- suunnitelman tekeminen opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa (lukiolaki 714/2018, 41 § 3 mom., muutettu lailla 165/2022)
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa
- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan, tai se voi olla erillinen.

2.12.2022

OPH-4610-2022

Lukiokoulutuksen järjestäjät

Voimassaoloaika toistaiseksi 13.12.2022 alkaen

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

Lukiolaki 714/2018 32 § 2 mom.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 24 § 1 mom.

Muuttaa määräystä nro OPH-2263-2019

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 muuttaminen

Opetushallitus on tänään päättänyt liitteen mukaisista muutoksista Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 lukuihin

1.2 Opetussuunnitelman laatiminen

1.2 Opetussuunnitelman sisältö

4.3 Opiskeluhoolto

4.3.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma

4.4 Kurinpito

4.4.1 Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

Tämän määräyksen mukaan tarkistettu paikallinen opetussuunnitelma ja uusi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2023.

Koulutuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta tätä määräystä tai poiketa siitä.

Pääjohtaja

Minna Kelhä

Opetusneuvos

Petri Lehikoinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITE

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 muuttaminen/Opiskeluhoolto

MUUTOKSET VIEREMÄN LUKION OPETUSUUNNITELMAAN

TAUSTA

Opetushallitus on antanut määräyksen OPH-4610-2022 muuttaa lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 lukuja

1.2 Opetussuunnitelman laatiminen

1.2 Opetussuunnitelman sisältö

4.3 Opiskeluhoolto

4.3.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma

4.4 Kurinpito

4.4.1 Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

MUUTOKSET (MERKITYY PUNAISELLA)

1.1. Opetussuunnitelman laatiminen

Paikallinen tarkennus

Vieremän kunnan lukiokoulutuksen opetussuunnitelma perustuu lukiolakiin (714/2018) ja –asetukseen (810/2018) sekä Opetushallituksen (7.11.2019) päättämiin lukiokoulutuksen valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteisiin. **Opetussuunnitelmaa on päivitetty OPH antaman määräyksen 4610-2022 mukaisesti.**

Vieremän lukion opetussuunnitelma on tehty laatimisesta annettujen ohjeiden mukaisesti. Sitä valmisteltaessa on kiinnitetty erityistä huomiota monialaiseen yhteistyöhön. Valmisteluprosessin aikana on kuultu lukion henkilökuntaa, opiskelijoita, opiskelijoiden huoltajia sekä muita paikallisia ja seutukunnallisia yhteistyötahoja. **Päivitetty opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2023 alkaen.**

1.2. Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen tarkennus

Vieremän lukion opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat

- lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja -menetelmät
- lukion toimintakulttuurin pääpiirteet
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako
- lukion kieliohjelma
- itsenäisen opiskelun periaatteet
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi
- opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen
- ohjaussuunnitelma
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus
- yhteistyö muiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työelämäyhteistyö
- **opiskeluhoitosuunnitelma**
- opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi
- toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

4.3. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat

(Kirjattu erikseen luvussa 4.3.3)

Paikallinen tarkennus

1 Opiskeluhoollon toteuttaminen ja käytettävissä olevat opiskeluhoolltopalvelut

Vieremän lukiossa opiskeluhoolltoa toteutetaan opetustoimen sekä **hyvinvointialueen** sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Toiminnan avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Vieremän lukion opiskeluhoollon palveluiden tuottamiseen osallistuvat Vieremän kunnan sivistyspalveluiden ja **Pohjois-Savon hyvinvointialueen** sosiaali- ja terveyspalveluiden ja erikoissairaanhoidon asiantuntijat. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden asiantuntijatahojen kanssa.

2 Yhteisöllinen opiskeluhoollto ja sen toimintatavat

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään koko oppilaitosyhteisössä opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhoolltoa toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat. Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhoolltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

Vieremän lukiossa toimii yhteisöllinen opiskeluhoolltoryhmä (OHR), jonka toiminnan tavoitteena on kehittää oppilaitoksen toimintakulttuuria ja edistää opiskeluhoolltoyhteisön ja -ympäristön terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta.

Oppilaitoskohtaisen yhteisöllisen opiskeluhoolltoryhmän tehtävänä on

1 suunnitella, toteuttaa ja arvioida kouluhoolltoyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta, viihtyvyyttä ja osallisuutta

2 kehittää saadun palautteen mukaisesti opiskeluhoolltoyhteisön toimintoja

3 tehdä laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa (huoltajat, viranomaisten, muut lähtötoimijat kuten Etsivä nuorisotyö jne.)

OHR-ryhmän työskentelyä johtaa rehtori (vararehtori). Ryhmään kuuluu lisäksi kouluterveydenhoitaja, -psykologi, -kuraattori, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja. Ryhmään voidaan kutsua myös muita yhteistyötoimijoita (opiskelijakunnan hallituksen edustajat, koulupsyykkari jne). Ryhmän kokoontumistiheys määritellään vuosittain työsuunnitelmassa. Ryhmä arvioi toimintaansa lukuvuoden alussa ja lopussa sekä pyrkii kehittämään toimintaansa.

a) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Lisätty liitteisiin

b) Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Vieremän lukiolla on yhteinen suunnitelma Kirkonkylän koulun kanssa eri kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle, joka on osa lukion pelastussuunnitelmaa.

3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

1 koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja

2 opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja

3 monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa

4 koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja siitä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet huomioidaan häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluva **hyvinvointialueen** sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluja.

Vieremän lukiossa yksilökohtaisen opiskelijahuollon keskeisenä toimijana on opiskelijalle nimetty oma ryhmäohjaaja, jonka tehtävänä on pyytää kutsuttavaksi koolle yksilöllinen opiskelijahuoltoryhmä. Jokainen yksittäinen opiskelija-asia edellyttää tarvittavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamista. Asiantuntijaryhmä toimii annettujen lakien ja asetusten mukaisesti ja laatii erillisen opiskelijahuoltokertomuksen. Siihen kirjataan

1 opiskelijan nimi ja henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot (alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot)

2 kirjauksen päivämäärä, kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- ja virka-asemansa

3 yksilökohtaisen opiskelijahuoltoryhmän kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän selitetiedot

4 asian aihe, tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet, arviot, tutkimukset, selvitykset ja toteutetut toimenpiteet

5 toteuttamissuunnitelma

Opiskeluhoollon henkilöstö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön säädetysti käytössä oleviin opiskelijan tietorekistereihin.

Opiskelijahuoltoon ja sen rekisteriin liittyvät yksityisen henkilön tiedot ovat julkisuuslain mukaan lähes poikkeuksetta salassa pidettäviä. Salassapidolla tarkoitetaan asiakirjasalaisuutta, vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa. Salassa pidettävää tietoa ei saa luovuttaa sivulliselle ilman asianosaisen henkilön tai hänen laillisen edustajansa kirjallista suostumusta tai tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa säännöstä. Opiskelijan yksilökohtaiseen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen ja opiskelijan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle opiskelijan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Jos sivulliselle annetaan opiskelijahuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan merkitään mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella niitä on luovutettu.

Opiskelijahuoltokertomukset sekä muut opiskeluhuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat tallennetaan opiskelijahuoltorekisteriin. Koulutuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opiskelijahuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä. Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

4 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Vieremän lukio toimii yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Lukio toteuttaa erilaisia kodin ja koulun yhteistyömuotoja. Niitä ovat

1 sähköinen tiedotustoiminta

2 lukion yhteiset yhteistyötapahtumat (lukioillat)

3 ryhmäohjaajien toiminta yhteistyössä huoltajien kanssa

4 koulutuksenjärjestäjän toteuttamat toimintakyselyt

Vieremän lukio vastaa myös siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta. Tiedottaminen tapahtuu ohjatusti opiskelijan lukio-opintojen aikana. Keskeisimpiä toimintoja ovat

1 Lukuvuosittainen tiedote opiskeluhuollon järjestämisestä ja eri toimintatavoista.

2 Opiskeluhuollon toimijoiden osallistuminen lukion sisäiseen ja ulkoiseen tiedotukseen (lukio-infot, lukioillat)

3 Opiskeluhuollon toimijoiden osallistuminen oppitunneille, eri tapahtumiin jne.

4 Palautteen hankkiminen ja sen avulla tehtävä arviointi- ja kehitystyö

5 Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Vieremän lukio seuraa opiskelijahuoltosuunnitelmaa sekä omana että muiden toimijoiden suorittamana toimintana.

1 omaseuranta: Vieremän lukio arvioi opiskeluhuollon toteutumista lukuvuosittain. Arvioinnissa huomioidaan opiskeluhoitohenkilöstön, oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja huoltajien näkemykset opiskeluhuollon toteuttamisesta. Saatuja tietoja käytetään opiskeluhuollon kehittämiseen.

2 muu seuranta: osallistuminen Opetushallituksen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä muiden toimijoiden järjestämiin arviointeihin (esim. Kouluterveyskysely)

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

(Kirjattu lukuun 4.3.4.)

Paikallinen tarkennus

Lähtökohdat

- Vieremän lukion opiskelijoilla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön
- Kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ei hyväksytä ja niihin puututaan
- Opiskelijoiden on käytädyttävä siten, että he eivät toimillaan aiheuta kiusaamista, luo väkivaltaisia tilanteita eivätkä häiritse muita
- Vieremän lukion henkilökuntaan kuuluvan on ilmoitettava tietoonsa tulleesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle sekä lisäksi ryhmäohjaajalle että rehtorille

Opiskelijoiden suojaaminen kiusaamiselta

Kiusaamisena pidetään sitä, kun opiskelija joutuu tahallisen ja kielteisen toiminnan kohteeksi. Sen ilmenemismuotoja ovat esim.

- Omaisuteen kohdistuva kiusaaminen
- Fyysinen kiusaaminen
- Psyykinen kiusaaminen
- Epäsuora kiusaaminen
- Kiusaaminen digitaalisissa ympäristöissä

Vieremän lukio ei hyväksy kiusaamista.

Kiusaamisen tunnusmerkkejä voivat olla esim., että

- Opiskelija on toistuvasti yksin välitunneilla tai häntä ei oteta mukaan ryhmiin tms.
- Hänen poissaoloissa on tapahtunut muutoksia
- Opiskelija vaikuttaa sulkeutuneelta
- jne.

Ennaltaehkäisy

Vieremän lukion toimintakulttuurin keskiössä on myös opiskelijoiden fyysinen ja psyykinen hyvinvointi. Tätä edistetään lukuvuosittain päätettävien toimien avulla (esim. järjestämällä hyvinvointipäiviä). Jokaiselle opiskelijalle on myös nimetty oma ryhmäohjaaja, jotka pitävät jokaisessa periodissa sekä ryhmän yhteisiä että yksilötapaamisia. Hyvinvointityössä ovat mukana myös opiskelijakunnan hallitus, opiskelijahuollon henkilöstö ja muut mahdolliset toimijat. Lukio tiedottaa kiusaamiseen liittyvistä suunnitelmista. Lukio kerää lisäksi toimintapalautetta erilaisilla kyselyillä, joiden yhtenä osana on tunnistaa mahdolliset kiusaamistilanteet. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus tehdä nimetön kiusaamiseen liittyvä ilmoittaminen.

Toimenpiteet

Kiusaamisepäilyn, -havainnon ja -ilmoituksen osalta toimitaan seuraavasti

- Ilmoittaminen (epäilty, havaittu ja ilmoitettu kiusaaminen ilmoitetaan ryhmäohjaajalle, rehtorille, kiusaamisesta epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle)
- Puuttuminen (henkilökuntaan kuuluva henkilö puuttuu tilanteeseen keskustelemalla)
- Jatkotoimet (asia ilmoitetaan myös rehtorille, joka keskustelee kiusatun kanssa ja selvittää teon taustat ja vakavuuden. Rehtori suunnittelee yhdessä ryhmäohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa jatkotoimet. Rehtori keskustelee epäilty/todetut kiusaamiseen syyllistyneet ja on tarvittaessa yhteydessä alaikäisten huoltajiin sekä mahdollisesti myös viranomaisiin. Rehtori ryhtyy tarvittaessa edelleen kurinpitotoimiin)
- Kirjaaminen (kaikki koulukiusaamisen selvittämiseen liittyvät toimenpiteet kirjataan)
- Seuranta

Opiskelijoiden suojaaminen väkivallalta

Väkivalta voi ilmetä

- uhkaavana koettuna tilanteena
- fyysisenä väkivaltana

Vieremän lukio ei hyväksy väkivaltaista käyttäytymistä.

Väkivallan ennaltaehkäisy

Vieremän lukio toimintakulttuurin keskiössä on myös opiskelijoiden fyysinen ja psyykinen hyvinvointi. Väkivaltaisen käyttäytymisen osalta lukio pyrkii luomaan ilmapiirin, jossa korostetaan toisten fyysistä koskemattomuutta. Jokaiselle opiskelijalle on nimetty oma ryhmäohjaaja, joka pitää jokaisessa periodissa sekä ryhmän yhteisiä että yksilötapaamisia. Lukio tiedottaa väkivalltaan liittyvistä liittyvistä suunnitelmista. Lukio kerää lisäksi toimintapalautetta erilaisilla kyselyillä, joiden yhtenä osana on tunnistaa mahdolliset väkivaltatilanteet. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus tehdä nimetön väkivaltatilanteeseen liittyvä ilmoittaminen.

Toimenpiteet

Vieremän lukion toiminta uhkatilanteissa perustuu Vieremän Kirkonkylän ja Vieremän lukion pelastussuunnitelmaan. Sen lisäksi tilanteen mukaisesti eri toimintamalleja ovat:

- Puuttuminen (Sanallinen ja/tai fyysinen)
- Suojautuminen (Muiden suojaaminen, oman turvallisuuden varmistaminen)
- Ilmoittaminen (Viranomaiset, koulun turvallisuushenkilöstö, muut)
- Jatkotoimet (Rehtori tai muu viranomainen huolehtii ilmoittamisesta, mahdollisten kuvamateriaalien luovuttaminen rehtorille tai muille viranomaisille)
- Kirjaaminen
- Seuranta

Opiskelijoiden suojaaminen häirinnältä ja rasismilta

Sukupuolista häirintänä pidetään sukupuolisuuteen kohdistuvaa ei-toivottua huomiota. Näitä toimintoja ovat

- Sanallinen toiminta (loukkaava koettava kommentointi, ehdottelu jne.)
- Fyysinen toiminta (asiaton koskettaminen jne.)
- Digitaalisissa ympäristöissä tapahtuvat asiaton sukupuolisuuteen liittyvä käyttäytyminen

Rasismi määritellään toisen henkilön arvottamista alempiarvoiseksi mm. etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella.

Vieremän lukio ei hyväksy rasistista käyttäytymistä.

Rasismien ennaltaehkäisy

Vieremän lukio toimintakulttuurin keskiössä on myös opiskelijoiden fyysinen ja psyykinen hyvinvointi. Rasistisen käyttäytymisen osalta lukio pyrkii luomaan ilmapiirin, jossa korostetaan myös eri kulttuurien, uskontojen jne. erilaisuutta sekä näiden hyväksymistä. Jokaiselle opiskelijalle on nimetty oma ryhmäohjaaja, joka pitää jokaisessa periodissa sekä ryhmän yhteisiä että yksilötapaamisia. Lukio tiedottaa rasistiseen käyttäytymiseen liittyvistä suunnitelmista. Lukio kerää lisäksi toimintapalautetta erilaisilla kyselyillä, joiden yhtenä osana on tunnistaa mahdolliset rasistiset tilanteet. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus tehdä nimetön rasistiseen tilanteeseen liittyvä ilmoittaminen.

Toimenpiteet

Rasistisen toiminnan epäilyn, -havainnon ja -ilmoituksen osalta toimitaan seuraavasti

- Ilmoittaminen (epäily, havaittu ja ilmoitettu rasistinen toiminta ilmoitetaan ryhmäohjaajalle, rehtorille, toiminnasta epäilyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle)
- Puuttuminen (henkilökuntaan kuuluva henkilö puuttuu tilanteeseen keskustelemalla)
- Jatkotoimet (asia ilmoitetaan myös rehtorille, joka keskustelee rasistisen toiminnan kohteena olleen kanssa ja selvittää teon taustat ja vakavuuden. Rehtori suunnittelee yhdessä ryhmäohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa jatkotoimet. Rehtori keskustelee epäilyn/todetun rasistisen toiminnan suorittaneen kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä alaikäisten huoltajiin sekä mahdollisesti myös viranomaisiin. Rehtori ryhtyy tarvittaessa edelleen kurinpitotoimiin)
- Kirjaaminen (kaikki rasistiseen toiminnan selvittämiseen liittyvät toimenpiteet kirjataan)
- Seuranta